

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

**ZADEVA OBERWALDER
PROTI REPUBLIKI SLOVENIJI**

(Pritožba št. 75567/01)

SODBA

STRASBOURG

18. januar, 2007

Ta sodba bo postala pravnomočna pod pogoji, navedenimi v členu 44 § 2 Konvencije. Možna je uredniška revizija.

V zadevi Oberwalder proti Sloveniji,

je Evropsko sodišče za človekove pravice (Tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

G. J. HEDIGAN, Predsednik

G. B.M. ZUPANČIČ,

G. C. BIRSAN,

G. V. ZAGREBELSKY

Ga. A. GYULUMYAN,

G. DAVID THOR BJÖRGVINSSON,

Ga. I. ZIEMELE, *sodniki,*

in G. V.BERGER, *kot sodni tajnik Sekcije*

na zasedanju za zaprtimi vrati 12. decembra 2006 ,

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva izvira iz pritožbe (št. 75567/01) zoper Republiko Slovenijo, ki so jo trije slovenski državljani, g. Jože Oberwalder, g. Jože Oberwalder mlajši (ml.) in g. Andrej Oberwalder (»pritožniki«), vložili na Sodišču v skladu s členom 34 Konvencije za zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin (»Konvencija«) 10. februarja 2000.

2. Slovensko vlado (»Vlada«) je zastopal njen zastopnik, g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožniki *inter alia* v skladu s členom 6 § 1 Konvencije zatrjujejo, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem so bili udeleženi kot stranka, predolgo.

4. Dne 24. marca 2005 je Sodišče sklenilo, da bo Vladi posredovalo pritožbo glede dolžine drugega dela postopka in se hkrati izreklo, da je preostali del pritožbe nedopusten. V skladu s členom 29 § 3 Konvencije je hkrati sklenilo, da bo preučilo ali je pritožba v preostalem delu dopustna in utemeljena.

DEJSTVA

5. Pritožniki so bili rojeni leta 1931, 1959 in 1967 in živijo v Domžalah.

6. Dejstva primera kot so jih navedle stranke, lahko povzamemo kot sledi.

7. Dne 8. julija 1970 in 11. marca 1971 je H.O., pokojna žena prvega pritožnika J.O. in mati drugega in tretjega pritožnika J.O. ml. in A.O. občini prodala štiri parcele.

8. Dne 5. julija 1973 in 4. junija 1974 sta drugi pritožnik (J.O. ml.) in njegov brat (A.O.), tretji pritožnik, občini prodala tri parcele.

9. Dne 23. novembra 1973 in 10. septembra 1976 je J.O. občini prodal dve parceli.

10. Dne 6. maja 1992 so pritožniki na Upravni enoti Domžale vložili zahtevek za vrnitev devetih parcel na podlagi Zakona o denacionalizaciji iz leta 1991 in trdili, da so podpisali kupoprodajno pogodbo pod pritiskom, kar je bilo enako razlastitvi.

11. Dne 7. junija 1993 je Upravna enota posredovala njihov zahtevek na Okrajno sodišče v Domžalah kot pristojnemu organu.

12. Dne 13. julija 1994 je bila opravljena obravnava. Sodišče je od pritožnikov zahtevalo, da dopolnijo svoj zahtevek in predložijo dodatne dokumente.

13. Sodišče je 28. septembra in 29. novembra 1994, 16. februarja 1995, 23. marca, 23. maja in 17. julija 1995 poslalo pismo odvetniku pritožnikov, v katerem je ponovilo svoj zahtevek. Sodišče je prav tako obvestilo novega odvetnika, ki je zastopal pritožnike, da š eni prejelo odgovora.

14. Dne 18. septembra 1997 je sodišče pozvalo pritožnike, da v 30 dneh dopolnijo svoj zahtevek, ker ga bo v nasprotnem primeru zavrnilo ali štelo za umaknjene.

15. Dne 3. novembra 1997 so pritožniki preko svojega zastopnika vložili zahtevani dokument in razširili odškodninski zahtevek, ki so ga naslovili tudi zoper Slovensko odškodninsko družbo (SOD). Slednja je 20. januarja 1998 odgovorila pritožnikom.

16. V zvezi z njihovim odgovorom je sodišče 10. decembra 1998, 11. februarja in 26. aprila 1999 zahtevalo od odvetnika, da posreduje dodatne dokumente.

17. dne 14. maja 1999 so pritožniki preko svojega zastopnika vložili zahtevane dokumente, ki so bili posredovani SOD. Slednja je odgovorila 5. julija 1999.

18. Dne 7. februarja, 2001 so pritožniki natančno navedli vsoto zahtevane odškodnine.

Dne 14. februarja 2001 je bila opravljena obravnava. Ker so nekateri dokumenti še vedno manjkali, se je zastopnik pritožnikov obvezal, da bo odgovoril na izjave SOD.

19. Občina Domžale je vložila odgovor 20. februarja 2001.

Dne 14. septembra 2001 je zastopnik pritožnikov vložil vloge v skladu z dodatno zahtevo sodišča.

20. Okrajno sodišče je po obravnavi 13. decembra 2001 zahtevek zavrnilo.

21. Dne 28. januarja 2001 so pritožniki vložili pritožbo na Višjem sodišču v Ljubljani.

22. Dne 15. januarja 2003 je višje sodišče v Ljubljani zavrnilo njihovo pritožbo. Sklep je bil 6. februarja 2003 vročen pritožnikom. Ta sklep je postal pravnomočen.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV ČLENOV 6 § 1 KONVENCIJE

23. Pritožniki so se pritožili zaradi predolgega trajanja postopka. Sklicevali so se na Člen 6 § 1 Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih..... v razumnem roku odloča sodišče.«

A. Dopustnost

24. Vlada se je sklicevala, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

25. Pritožniki so izpodbijali to navedbo in izjavili, da dosegljiva pravna sredstva niso bila učinkovita.

26. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevama *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger proti Sloveniji*, št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda proti Sloveniji*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanosti domačih pravnih sredstev, ker je ugotovilo, da pravna sredstva, ki so bila na voljo pritožniku, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

27. V zvezi z obravnavano zadevo Sodišče ugotavlja, da Vlada ni posredovala nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

28. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu člena 35 § 3 Konvencije. Prav tako tudi ni nedopustna iz katerihkoli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B) Utemeljenost zadeve

1. Člen 6 § 1

29. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 28. junija 1994, ko je začela konvencija veljati v Sloveniji in se je končalo 6. februarja 2003, ko je bil sklep Višjega sodišča v

Ljubljani vročen pritožnikom. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, je torej trajalo okoli osem let in sedem mesecev na dveh stopnjah sojenja.

30. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika v sporu (gl. med številnimi drugimi viri, *Frydlender proti Franciji*, [GC], št. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

31. Po mnenju Vlade je bil obravnavani postopek zapleten, saj so denacionalizacijski zahtevki za sodnika zelo zahtevni. K zapletenosti, poteku in trajanju postopkov so pripomogli tudi pritožniki sami, saj so z zamudo odgovarjali na zahteve sodišča za posredovanje dokumentov. Dodatno so leta 1998 razširili svoj odškodninski zahtevk. V obravnavanem postopku domačim sodiščem ni mogoče očitati malomarnosti pri obravnavanju tega postopka. Poleg tega so sodniki na drugi stopnji zadevo obravnavali prednostno. Zamude pri proučevanju primera so nastale predvsem iz razlogov, za katere so bili krivi pritožniki. Vlada trdi, da je odločitev o vrnitvi lastniških pravic nedvomno zelo pomembna za pritožnike. Kljub temu pa bi morali bolj skrbno uveljavljati svoje pravice v postopku.

32. Pritožniki so spodbijali te argumente.

33. Sodišče opozarja, da so za obdobje po 28. juniju 1994, ko je Konvencija začela veljati v Sloveniji, do 3. novembra 1997, ko so pritožniki končno odgovorili na ponavljajoče se zahteve sodišča, v celoti odgovorni pritožniki. Podobno je mogoče pripisati pritožnikom tudi obdobja med 10. decembrom 1998 in 14. majem 1999 ter med 14. februarjem in 14. septembrom 2001. Tako znaša obdobje, ki ga je mogoče pripisati domačim sodišče, približno štiri leta in dva meseca.

34. Po preučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in zato ne izpolnjuje zahteve po »razumnem roku«.

35. Zaradi tega je prišlo do kršitve člena 6 § 1.

II. UPORABA ČLENA 41 KONVENCIJE

36. Člen 41 Konvencije določa:

» Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje«.

A. Škoda

37. Pritožniki so zahtevali za trpljenje med postopkom odškodnino za nepremoženjsko škodo, vendar so primer prepustili v odločitev sodišču.

38. Dodatno so zahtevali tudi odškodnino za materialno izgubo v višini 57.200 DEM, kar naj bi bila vrednost obveznic Slovenske odškodninske družbe za razlaščeno zemljo z obrestmi v zvezi z nepremoženjsko škodo.

39. Vlada je odškodninskemu zahtevku oporekala.

40. Sodišče ni zaznalo nobene vzročne povezave med ugotovljeno kršitvijo in domnevno premoženjsko škodo in zato zavrača ta zahtevki. Po drugi strani pa meni, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Na pravični podlagi mu sodišče po tej postavki prisoja 2.000 EUR.

B. Stroški in izdatki

41. Pritožniki so zahtevali tudi povračilo stroškov za njihovega odvetnika, brez navedbe točnega zneska.

42. Vlada je zahtevku oporekala.

43. Glede na sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov le, če dokaže, da so dejansko in nujno nastali in so bili razumni glede na celoten zahtevki. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožnikom razumno prisoditi znesek 200 EUR za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

44. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske Centralne Banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je preostanek pritožbe dopusten;

2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve člena 6 § 1 Konvencije;

3. *razsoja*,

(a) da mora tožena država pritožnikom v roku treh mesecev od dne, ko postane sodba v skladu s členom 44 § 2 Konvencije pravnomočna, plačati 2.000 EUR (dva tisoč evrov) za nepremoženjsko škodo in 200 EUR (dvesto evrov) za stroške in izdatke, skupaj z vsemi morebitnimi pripadajočimi dajatvami;

(b) da se na navedene zneske od dneva, ko poteče rok navedenih treh mesecev, do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske Centralne Banke za vse zamujeno obdobje, z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

4. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevke po pravičnem zadoščenju.

Napisano v angleškem jeziku ter posredovano v pisni obliki 18. januar 2007, v skladu s členom 77 §§ 2 in 3 Pravil Sodišča.

Vincent BERGER

Sodni tajnik

John HEDIGAN

Predsednik